Barna- og útbúgvingarmálaráðið

Dagfesting:	16. januar 2024
Mál nr.:	23/23258-2
Málsviðgjørt:	Terji Beder
Ummælistíð:	16. januar 2024 – 01. februar 2024
Eftirkannað:	Lógartænastan dagfestir

Uppskot til

Løgtingslóg
um
føroyskan førleikakarm

Kapittul 1
Endamál og virkisøki

§ 1. Lógin er galdandi fyri allar prógvskyldugar og førleikagevandi útbúgvingar í Føroyum.
Stk. 2. Lógin er eisini galdandi fyri skeið, sum kunnu javnsetast við tær í stk. 1 nevndu útbúgvingar.

§ 2. Endamálið við tí føroyska førleikakarminum er at

1) skapa gjøgnumskygni í og tilvísing millum ta føroysku útbúgvingarskipanina og Evropeiskar útbúgvingarskipanir, sum grundarlag fyri samanbering,
2) skapa samanhang ímillum føroyskar útbúgvingar
3) tryggja eina stigvísa læruúrtøku millum útbúgvingarstig, og fyribyrgja endurtøku av vunnum læruúrtøkum, og
4) eggja til lívlanga læru.

Kapittul 2
Tann føroyski førleikakarmurin

§ 3. Navnið á førleikakarminum er tann føroyski førleikakarmurin (Faroese National Qualifications Framework, FOQF).

§ 4. Førleikakarmurin hevur sjey førleikastig, sum fevna um allar prógvskyldugar og førleikagevandi útbúgvingar frá fólkaskúla til Ph.D.-útbúgving.
Stk. 2. Førleikarnir eru stigvísir og byggja á vitan, hegni og førleikar.

§ 5. Landsstýrismaðurin góðkennir førleikakarmin.
Stk. 2. Landsstýrismaðurin flokkar útbúgvingarnar, og kann gera nærri reglur um flokking av útbúgvingum.

Commented [MZ1]: Her kundi staðið "útbúgvingar og skeið". So kann stk. 2 strikast.

Kapittul 3
Námsskipan, námsætlan og prógv

§ 6. Námsætlanir og námsskipanir vísa til førleikakrøvini fyri galdandi førleikastig fyri útbúgvingina.

§ 7. Prógv, sum verða útskrivaði á góðkendum útbúgvingarstovni, vísa til galdandi førleikastig sambært føroyska førleikakarminum, umframt evropeiska førleikakarminum fyri lívlanga læru.

Stk. 2. Á hægri útbúgvingum verður eisini víst til førleikakarmin fyri tað evropeiska økið fyri hægri útbúgvingar.

Stk. 3. Í teimum førum, har útbúgvingin verður tikin í samstarvi við útlendskan útbúgvingarstovn, kann eisini vera víst til galdandi førleikastig sambært útlendskum førleikakarmi.

Kapitul 4
Aðrar ásetingar

§ 8. Landsstýrismaðurin í útbúgvingarmálum ger nærri reglur um førleikakarmin, harundir um námsskipan og námsætlan, prógv, heitir og Diploma Supplement.

Kapitul 5
Gildiskoma

§ 9. Hendan løgtingslóg kemur í gildi 1. januar 2025.

Commented [MZ2]: Er "námsskipan" og "námsætlan" tað sama? Um ikki, eigur ein lýsing av vera av hesum hugtøkunum í viðmerkingunum

Commented [MZ3]: Set altjóða navn og stytting inn her

Commented [MZ4]: Set altjóða navn og stytting inn her

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsøkir til uppskotið
Lógaruppskotið er smíðað við tí fyri eyga, at fáa eina heimild til formliga at kunna íverkseta ein føroyskan førleikakarm, sum skal fevna um allar próvskyldugar og førleikagevandi útbúgvingar í Føroyum.

Hetta arbeiðið er partur av einum størri máli, sum snýr seg um at altjóðagera tað føroyska útbúgvingarverkið í síni heild, at gerast partur av Bolognaavtaluni og annars at nærkast teimum útbúgvingarskráum, sum eru galdandi í Evropa.

1.2. Galdandi lóggáva
Ongin lóggáva er galdandi á økinum. Við uppskotinum verður heimild fingin til vega, sum loyvir einum føroyskum førleikakarmi, sum er skipaður eftir evropeiskum leisti.

1.3. Endamálið við uppskotinum
Endamálið við uppskotinum er at geva tí føroyska førleikakarminum heimild í lóg, soleiðis at tær føroysku útbúgvingarnar kunnu lýsast eftir evropeiskum leisti. Hetta gevur teimum føroysku útbúgvingunum størri gjøgnumskygni, og ger tað lættari at samanbera okkara útbúgvingar við samsvarandi útbúgvingar í Evropa og umvent.

Endamálið er somuleiðis at nærkast tí politiska ynskinum um, at Føroyar gerast partur av Bolognaavtaluni, og at hægri útbúgvingar í Føroyum sostatt vera viðurkendar á jøvnum føti við aðrar útbúgvingar í Evropa. Millum tey krøv, sum fylgja, tá ið eitt land gerst partur av Bolognaavtaluni, er at ein nationalur førleikakarmur verður lýstur fyri landi.

Við hesum lógaruppskotinum, verður heimild givin at kunna lýsa ein slíkan førleikakarm at galda fyri Føroyar. Harvið er talan um eitt uppskot, sum er eitt fet longri á leiðini móti at gerast partur av tí evropeiska økinum fyri hægri útbúgvingar (European Higher Education Area).

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Uppskotið hevur við sær, at tey formligu viðurskiftini á teimum føroysku útbúgvingunum, so sum námsætlanir og námsskipanir v.m. verður lýst á ein hátt, sum ger, at útbúgvingarnar betri kunnu samanberast við aðrar Evropeiskar útbúgvingar.

Hetta merkir, at gjøgnumskygni gerst størri í útbúgvingarnar og at útbúgvingarnar verða skipaðar á ein hátt, sum onnur lond kenna aftur. Hetta skapar álit á ta føroysku skipanina, sum ger, at brúkbæri og flytføri á útbúgvingunum økist, til frama fyri bæði einstaklingin, vinnuna og samfelagið sum heild.

1.5. Ummæli og ummælisskjal
Lógaruppskoti hevur verið til hoyringar hjá fylgjandi pørtum:

- Løgmansskrivstovan

- Uttanríkis- og vinnumálaráðið
- Almanna- og mentamálaráðið
- Fíggjarmálaráðið
- Heilsumálaráðið
- Fiskivinnu- og samferðslumálaráðið
- Umhvørvismálaráðið
- Løgmálaráðið
- Undirvísingarstýrið
- Vegleiðingarstovan
- Studni
- Prógvstovan
- Yrkisdepilin
- NÁM
- Fróðskaparsetur Føroya
- Vinnuháskúlin
- Sjónám
- Heilsuskúli Føroya
- Tekniski Skúlin í Klaksvík
- Miðnám í Vestmanna
- Miðnám á Kambsdali
- Miðnám í Suðuroy
- Glasir
- Meginfelag Føroyskra Studenta
- Ráð Teirra Lesandi
- Granskingarráðið
- Vinnuhúsið
- Kommunufelagið

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur
Ongar fíggjarligar avleiðingar eru av lógaruppskotinum.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur
Uppskotið viðførir smávegis broytingar í mátanum útbúgvingarprógv verða útskrivað, og hvussu námsætlanir verða lýstar í mun til tann føroyska førleikakarmin. Hesar broytingar eru m.a., at prógvini skulu vísa til galdandi førleikastig hjá einhvørjum prógvi, og námsætlanirnar skulu lýsa hvussu lesandi fáa teir førleikar, sum førleikakarmurin treytar fyri eitt givið útbúgvingarstig. Somuleiðis kunnu skjøl fylgja við prógvum, sum lýsa førleikakarmin og ta føroysku útbúgvingarskipanina, soleiðis at tað verður lættari hjá eitt nú arbeiðsgevarum ella útlendskum skúlum at skilja, hvat útbúgving talan er um. Hetta verður í dag gjørt fyri hægri útbúgvingar, í einum sokallaðum Diploma Supplement, og kann eisini koma at galda fyri aðrar útbúgvingar, um landsstýrismaðurin ásetir hetta við nærri reglum.

Commented [MZ5]: Ikki altíð rætt. Størri broytingar er helst neyðugar onkrastaðni í útbúgvingarskipanini.

Commented [MZ6]: Her verður ikki víst til "námsskipanir"?

Commented [MZ7]: "útbúgvingarstovnum"

Uppskotið hevur ongar fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri kommunur.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna
Uppskotið hevur ongar fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið
Uppskotið hevur ongar avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum
Uppskotið hevur ongar fíggjarligar, umsitingarligar, umhvørvisligar ella sosialar avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir
Uppskotið hevur ongar avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum
Reykjavíkavtalan er ein avtala millum norðanlond, um at viðurkenna norðurlendsk prógv innan hægri útbúgving. Avtalan er upprunaliga frá 2004, men varð endurskoðað í 2016, tá Føroyar, Grønland og Áland undirskrivaðu avtaluna. Í 2022 varð hon aftur endurskoðað, orsaka av nýggjum ásetingum í Bolognatilgongdini, sum kravdi innihaldsligar broytingar í avtaluni.

Reykjavíkavtalan byggir á Lissabonsáttmálan frá 1997, um viðurkenning av prógvum (Lisbon Recognition Convention) og á Bolognaavtaluna frá 1998 (Bologna Declaration).

Commented [MZ8]: 1999

Hóast Føroyar hvørki eru fevnd av Lissabonsáttmálanum ella Bolognaavtaluni, er Reykjavíksáttmálin hóast alt undirskrivaður, sum bindir Føroyar til at arbeiða við at niðurbróta markaforðingar- og at styrkja flytføri millum londini, tá tað kemur til hægri útbúgvingar. Við

hesum sáttmálanum fylgir eisini, at londini regluliga endurskoða hvussu flytføri virkar landanna millum, og at hesi taka stig til at innføra tey tól og tær skipanir, sum skulu til, fyri at styrkja álitið millum tær ymisku útbúgvingarskipanirnar og at fáa flytføri millum londini at virka eftir ætlan. Fyri Føroyar merkir hetta, at arbeiðast skal við ásetingunum í bæði Lissabonsáttmálanum og í Bolognaavtaluni.

Lógin um tann føroyska førleikakarmin er við til at styrkja tær føroysku útbúgvingarnar, hvat viðurkenning viðvíkur. Hetta tí at ein førleikakarmur er partur av teimum krøvum, sum fylgja Bolognatilgongdini, og sum Lissabonsáttmálin eisini byggir á.

Reykjavíksáttmálin viðførir onga fíggjarliga, umsitingarliga, umhvørvisliga ella aðra avleiðing fyri landsmyndugleikar ella kommunur. Sáttmálin hevur heldur ongar avleiðingar fyri ávís øki í landinum ella fyri vinnuna. At Føroyar umvegis Reykjavíksáttmálan hava bundið seg til at skipa sínar útbúgvingar í tráð við Evropeiskar standardir ger, at viðurkenningin av teimum føroysku prógvnum økist. Hóast Reykjavíksáttmálin einans viðvíkir hægri útbúgvingum, er hetta sama galdandi fyri allar aðrar førleikagevandi útbúgvingar í Føroyum.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar
Lógaruppskotið viðvíkur ikki Hoyvíkssáttmálanum, Evropeiska mannarættindasáttmálanum ella ST-sáttmálanum um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek.

2.9. Markaforðingar
Í eini frágreiðing frá Norðurlandaráðnum, dagfest 28. januar 2020, varð víst á, at ávísir manglar eru á útbúgvingarøkinum, sum ger, at sjálvvirkandi viðurkenning av føroyskum prógvum innan hægri útbúgving kann gerast trupul, m.a. tí at Føroyar ikki hava innført ein føroyskan førleikakarm. Hóast frágreiðingin staðfestir, at sjálvvirkin viðurkenning kann gerast trupul, eru ongar kendar markaforðingar, sum Barna- og útbúgvingarmálaráðið veit um, sum tarnar flytførinum hjá føroyskum lesandi ella nýtsluni av føroyskum útbúgvingarprógvum.

Lógaruppskotið er tó partur av at betra tey viðurskiftir, sum frágreiðingin vísir á, og er við til at skriva tær føroysku útbúgvingarnar inn í ein evropeiskan samanhang, sum gevur útbúgvingunum meira gjøgnumskygni, sum harvið økir flytføri fyri bæði lesandi og lærlingar. Uppskotið er sostatt við til at niðurbróta markaforðingar í Evropa, tá tað kemur til føroyskar útbúgvingar og føroyskt útbúna arbeiðsmegi.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv
Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella inntriv í rættindi hjá fólki.

2.11. Skattir og avgjøld
Lógaruppskotið viðførir ongar beinleiðis ella óbeinleiðis skattir ella avgjøld.

2.12. Gjøld
Lógaruppskotið viðførir ongi gjøld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella løgfrøðiligum persónum skyldur?
Lógaruppskotið áleggur ikki likamligum ella løgfrøðiligum persónum skyldur.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?
Uppskotið staðfestir, at landsstýrismaðurin góðkennir tann føroyska førleikakarmin, og at landsstýrismaðurin flokkar útbúgvingarnar eftir førleikakarminum. Harafturat verður givið landsstýrismanninum heimild at gera nærri reglur um flokking av útbúgvingum.

Landsstýrismaðurin fær somuleiðis heimild at gera reglur um førleikakarmin, harundir um námsskipan og námsætlan, prógv, heitir og Diploma Supplement, ella samsvarandi fylgiskjøl, ið vera latin saman við prógvum. Førleikakarmurin sjálvur verður lýstur sambært hesum reglum.

Lógaruppskotið leggur onga heimild til undirliggjandi stovn ella kommunur.

Lógaruppskotið viðkemur ikki løgfrøðiligum avgerðum, og er tí heldur ikki skerjandi í mun til kærumøguleikar hjá borgarum.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?
Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?
Lógaruppskotið kann við tíðini fáa ávísar fylgibroytingar, eitt nú tá talan er um at tryggja, at lærugreinir á ávísum stigum ikki endurtaka seg á fleiri førleikastigum í skipanini. Hetta krevur tó nærri viðgerð, áðrenn sigast kann meira um hetta.

Av tí at lógaruppskotið er knýtt at evropeiskum útbúgvingarpolitikki, kunnu krøvini til førleikakarmin broytast yvir tíð, sum kann hava við sær aðrar avleiðingar. Her skal havast í huga, at førleikakarmurin QF-EHEA er partur av Bolognatilgondini, sum er ein aktiv tilgongd, sum við tíðini hevur broytilig krøv til tær hægri útbúgvingarnar við sær. Hvørjar hesar broytingar kunnu vera, er ilt at gita um, men hugsandi kunnu slíkar broytingar hava aðrar avleiðingar við sær, tó at vit ikki kenna tær í dag.

Lógaruppskotið stuðlar beinleiðis undir fjórða heimsmál, sambært teimum 17 heimsmálunum hjá ST, um dygdargóða útbúgving, og møguleika fyri lívlangari læru.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndug-leikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelags-bólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei

Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Ja	Nei	Nei	Ja	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1
Prógvskyldugar og førleikagevandi útbúgvingar, eru at rokna sum formliga góðkendar útbúgvingar, sum geva atgongd víðari í útbúgvingarskipanini, og sum hava reglur um prógvtøku staðfesta í lóg ella kunngerð. Hetta fevnir um fólkaskúlan, eftirskúlar, maritimar útbúgvingar, útbúgvingar innan heilsu- og umsorganarøkið, yrkisútbúgvingar, gymnasialar útbúgvingar, stuttar framhaldsútbúgvingar og hægri útbúgvingar. Hetta fevnir ikki um barnagarðar, frítíðarskúlar, háskúlar og húsarhaldsskúlar. Hetta fevnir sum útgangsstøði heldur ikki um kvøldskúlar og serligt skipað skúlatilboð, tó at partar av hesum kunnu skipast eftir førleikakarminum, sum lýst í stk. 2..

Commented [MZ9]: Her kundi staðið "útbúgvingar og skeið"

Stk. 2. Skeið, sum kunnu javnsetast partar av einari formligari útbúgving vera fevnd av førleikakarminum. Hetta kann til dømis vera málskeið, sum eitt nú Føroyskt sum annaðmál. Føroyskt sum annaðmál er ikki at rokna sum ein útbúgving, men eitt málskeið, ið er lýst eftir málstiganum *Common European Framework of Reference* (CEFR), og verður síðustillað við onnur mál, t.d. við at geva atgongd til framhaldslestur í útbúgvingarskipanini. Hetta kundi eisini verið eitt yrkisskeið, sum er samsvarandi einari yrkislærugrein, og sum síðan verður javnsett nevndu yrkislærugreinini.

Commented [MZ10]: Henda lýsing er helst ikki nóg neyv, og kann geva tulkingartrupulleikar

Hóast flestu skeið á kvøldskúlunum ikki eru skipað sum førleikagevandi skeið, vera summi skeið av hesum slag boðin út á hesum skúlum.

Serligt skipað skúlatilboð verða í dag skipað eftir *Open College Nework* (OCN), sum er ein skipan, sum gevur prógv í ítøkiligum førleikum, og sum kunnu nýtast til ítøkiligar arbeiðsuppgávur á arbeiðsmarknaðinum. Hóast skipanin í dag ikki er løgd soleiðis til rættis, at hon leggur seg uppat skipaðum útbúgingartilboðum, sum eru í tí føroysku útbúgvingarskipanini, og sum vera fevnd av førleikakarminum, ber til at víðka hesa skipanina, soleiðis at hesi skúlatilboðini vera fevnd av førleikakarminum, skuldi hetta verið ynskiligt í framtíðini.

Onnur og styttri skeið, so sum vápnaskeið, fyrstuhjálparskeið, koyrikort og líknandi eru ikki fevnd av lógini.

Til § 2
Endamálini við einum nationalum førleikakarmi eru fleiri.

Partvís er tað at fáa útbúgvingarskipanina í einum landi at hanga betri saman, soleiðis at teir førleikar, sum vera vunnir í útbúgvingarskipanini kunnu geva atgongd til framhaldslestur, óansæð hvørja útbúgving talan er um. Førleikakarmurin loysir ikki hesar avbjóðingar í sjálvum sær, men tá ein slík skipan er sett í verk, har førleikarnir fyri tey ymisku førleikastigini eru definerað, so gerst tað lættari at loysa slíkar avbjóðingar í útbúgvingarskipanini. Hetta er sera týdningarmikið, tí partur av endamálinum á einum førleikakarmi er eisini at eggja til lívlanga læru, sum einans kann náast, um útbúgvingarleiðirnar og møguleikarnir eru smidligir.

Førleikakarmurin hevur eisini til endamál at tryggja eina stigvísa menning hjá tí einstaka næminginum í skipanini. Hetta verður gjørt við at tryggja, at útbúgvingarstigini bliva torførari og krevja meira av tí einstaka, so hvørt sum bygt verður omaná útbúgvingarnar. Eitt prinsipp,

Commented [MZ11]: "næminginum/lesandi"

sum gerst galdandi, tá talan er um eina útbúgvingarskipan, sum stigvíst krevur meira av teimum lesandi, sum tey ferðast upp at førleikastigunum er, at áður loknar lægureinir á einum givnum stigi ikki endurtaka seg í útbúgvingarskipanini. Hetta kann koma at merkja, at innihaldið á summum útbúgvingum verður viðgjørt, soleiðis at slíkar endurtøkur ikki koma fyri.

Førleikakarmurin hevur eisini til endamál at tryggja eina stigvísa menning hjá tí einstaka næminginum í skipanini. Hetta verður gjørt við at tryggja, at útbúgvingarstigini blíva torførari og krevja meira av tí einstaka, so hvørt sum bygt verður omaná útbúgvingarnar. Eisini er tað prinsipp galdandi, at lærugrein, sum longu er staðin, ikki má endurtakast. Tað vil siga, at lærugreinir á fólkaskúlastigi ikki verða endurtiknar á miðnámsskúlastigi ella líknandi. Hetta kann koma at merkja, at tørvur verður á at viðgera innihaldið á summum útbúgvingum, fyri at tryggja, at slíkar endurtøkur ikki koma fyri.

Commented [MZ12]: Kann misskiljast. Hvat er ein lærugrein í hesum høpi?

Nationalir førleikakarmar hava tó sítt upphav í einum politiskum ynski um at skapa eitt økt flytføri millum tey evropeisku londini, bæði tá tað kemur til lestur og tá tað kemur til arbeiðsmarknað. Hetta er møguliga høvuðsendamálið við førleikakørmunum. Fyri at kunna økja um flytføri, er ein fortreyt, at álit er á teimum ymisku útbúgvingarskipanunum landanna millum. Hetta álitið hvílir á teimum leistum, sum ein skipan verður skipað eftir, og her finnast ávísir standardir, sum eru við til at styrkja álitið. Førleikakarmurin er partur av hesum skipanum.

Tann føroyski førleikakarmurin er skipaður við støði í tveimum evropeiskum førleikakørmum. Hesir eru tann evropeiski førleikakarmurin fyri lívlanga læru (European Qualifications Framework for Lifelong Learning, EQF) og tí evropeiska førleikakarminum fyri hægri útbúgvingar (Framework of Qualifications for the European Higher Education Area, QF-EHEA). Hetta er við til at skapa gjøgnumskygni í ta føroysku útbúgvingarskipanina, sum ger, at onnur lond betri kunnu fyrihalda seg til tær føroysku útbúgvingarnar. Tað, at tann føroyski førleikakarmurin vísir til báðar teir evropeisku førleikakarmarnar ger eisini, at eitt givið útbúgvingarstig í teirri føroysku útbúgvingarskipanini lættliga kann samanberast við samsvarandi útbúgvingarstig uttanlands og umvent.

Commented [MZ13]: Altjóða heitini eiga at koma inn í lógina

Frá føroyskari síðu stavar ynski um ein føroyskan førleikakarm frá ynskinum um at kunna gagnnýta tær evropeisku útbúgvingarskráirnar, sum finnast, og sum politiskt ynski er um. Hetta er eitt nú at Føroyar gerast partur av Bolognaavtaluni, og at Føroyar eisini kunnu luttaka í Erasmus+. Í báðum førum er ein føroyskur førleikakarmur fortreyt.

Til § 3

Heiti NQF er eitt yvirskipað hugtak, sum fevnir um nationalar førleikakarmar, og sum ofta verður brúkt, tá ið nationalir førleikakarmar yvirhøvur vera umrøddir. Tí vera teir nationalu førleikakarmarnir umrøddir við øðrum heitum, sum tengir tann ítøkiliga førleikakarmin at einum ítøkiligum landi.

Tann føroyski førleikakarmurin verður á føroyskum nevndur tann føroyski førleikakarmurin, meðan hann á enskum fær heitið The Faroese National Qualifications Framework, við styttingini FOQF, har FO vísir til landakodu og QF er stytting fyri Qualifications Framework.

Til § 4

Hóast EQF hevur átta førleikastig, hevur tann føroyski sjey. Orsøkin herfyri er tann, at mett verður, at førleikaásetingarnar í fyrsta stigi í EQF er nakað lægri enn fráfaringarroynd

fólkaskúlans, sum er fyrsta førleikastig í tí føroysku útbúgvingarskipanini. Ístaðin verður mett, at fyrsta stig í føroyska karminum er samsvarandi øðrum stigi í EQF.

Stk. 2. Lýsing av, hvussu førleikarnir eru stigvísir og byggja á vitan, hegni og førleikar.

Til § 5
Stk. 1. Tá ein førleikakarmur verður skipaður eftir EQF og QF-EHEA, er tað ein treyt, at landsstýrismaðurin formliga góðkennir førleikakarmin, áðrenn hesin fær gildiskomu. Førleikakarmurin sjálvur verður lýstur í kunngerð.

Stk. 2. Sum útgangsstøði er tað landsstýrismaðurin, sum flokkar útbúgvingarnar eftir førleikakarminum. Tó verður heimilað landsstýrismanninum at gera nærri reglur um flokkingarnar, soleiðis at nærri krøv verða sett, sum definera tey ymisku støðini. Hetta krevur tó eitt størri fyrireikingararbeiði.

Til § 6
Námsætlanir og námsskipanir skulu altíð hava eina greiða tilvísing til førleikakrøvini fyri galdandi førleikastig í førleikakarminum. Her verður víst á, hvussu útbúgvingin fyriheldur seg til førleikakrøvini og hvussu hesi vera rokkin. Soleiðis verður tryggjað, at næmingar og lesandi røkka teimum førleikakrøvum, sum eru fyri tað givna útbúgvingarstigið.

Til § 7
Fyri at tey føroysku prógvini skulu vera lættari at kenna aftur uttanlands, skulu tey vísa til hvat stig í EQF útbúgvingin samsvarar við.

Stk. 2. Umframt tilvísing til EQF, skulu hægri útbúgvingar eisini vísa til førleikakarmin hjá Bolognalondunum, QF-EHEA. Hetta er somuleiðis fyri at gera prógvini lættari at kenna aftur uttanlands.

Stk. 3. Summar útbúgvingar vera í dag veittar í samstarvi við danskar útbúgvingarstovnar, og eru tí ein blanding millum føroyskar og danskar útbúgvingar. Hetta er galdandi fyri ávísar yrkisútbúgvingar, har skúlagongdin er í Danmark, meðan lærutíðin er í Føroyum. Hetta er eisini galdandi á hægri nám á Glasi, har stuttar framhaldsútbúgvingar veittar, sum fylgja donskum námsætlanum, umvegis danskar skúlar. Søguliga hava útbúgvingar eisini verið veittar í samstarv við onnur lond, so sum Skotland, eins og formligar útbúgvingar eisini hava verið skipaðar á Fróðskaparsetri Føroya, har lesandi hava verið knýtt at fleiri ymiskum universitetum.

Commented [MZ14]: "útbúgvingarstovnar"

Í og við at vit eru eitt lítið oyggjaland, við einum lítlum fólkagrundarlagi, og tørvi á fjølbroyttum møguleikum, er eisini tørvur á ásetingum, sum loyva meira smidligum samansetingum, tá tað kemur til tær útbúgvingar, sum vera veittar og tey prógv, sum vera latin. Hesin tørvurin fer væntandi at vaksa, tá ið arbeiðið við øktum møguleikum fyri skiftislestri, so sum luttøku í Erasmus+, er komið longri á leið.

Ásetingin ger tað sostatt møguligt fyri at vit í einum føroyskum prógvi vísa til útlendskar førleikakarmar.

Lógin forðar ikki fyri at tað eisini verður víst til til tann føroyska førleikakarmin, men er ásett, at landsstýrismaðurin kann gera nærri reglur um prógv og tilvísing til førleikakarmin.

Til § 8
Gevur landsstýrismanninum heimild at gera nærri reglur um tey umsitingarligu viðurskiftir, sum hava við førleikakarmin at gera.

Til § 9
Áseting um gildiskomu.

Barna- og útbúgvingarmálaráðið, dagfesting.

Djóni Nolsøe Joensen
landsstýrismaður

/ Poul Geert Hansen